

Şeylesme Tehlikesi

Güncel Önkal

George Perec'in ŞEYLER adlı kısa öyküsü tüketerek kısalan ömrümüz kadar uzun değil belki ancak üstüne uzun uzun konuşulacak, düşünülecek o kadar çok şey anlatıyor ki...Daha doğrusu Şeyler'i anlatıyor. Şey'leşmenin travmasını anlatıyor. Jérôme ile Sylvie, 60 yılların Fransız toplumunda yaşayan, öğrencilikten çok para kazanmanın ve lük şeylere sahip olmanın hayali içinde oradan oraya koşuşturan iki gencin öyküsünün kahramanları. Gençlerin asıl amacı 'hayatın tadını çıkarmak'tır. Lakin, tad çıkarmanın mülkiyet duygusu ile sıkı sıkıya bağlantılı olması onların mutluluğunu gölgelemektedir. Öykünün her ama her anında hayatın eğretiliği ve tadı o kadar çok sorgulanmaktadır ki, "hah işte ben buldum hayatın anlamını" demenin ne kadar basit olduğunu bize gösterir.

Yaşam para olmuştur artık. Gençler biz mutluyuz dedikleri anda bir daha düşündüklerinde hayatlarının eğretiliğini görürler. Ötekiler gibi yaşamayıp bir eksiklik haline gelmiştir. Gençler okudukları gazetelerde sefahat alemi içinde yaşayan magazin kahramanlarının yaşamlarına özenerek atıldıkları macerada fazlasıyla acı çekeceklerdir. Çünkü sahip olma arzusu ve hırsının kokusu topluma o kadar sinmiştir ki burnunuzu ne kadar kapatsanız gözleriniz görmeden edemez bu salgını. Para hem açılım hem de "yaşamın kapanma"sıdır.

Para boğmaktadır, zorlamaktadır, sınırlandırmakta, geleceği gölgelemekte her adımda karşımıza çıkarak tedirgin etmektedir. Gerçek nedir peki? Jérôme ile Sylvie'nin kuru kuruya aralarında yaptıkları sohbet mi, konfor mu, heder edilen öğrenim hayatı mı? Yoksa onları hırsızlığa itecek kadar ahlak bozucu yaşamdaki para kirliliği mi?

Günü gününe yaşamaya yetecek kadar para kazanmanın verdiği sıkıntı içinizi burkuyorsa okuyun Perec'in Şeyler'ini. Şeylerin, şeyleşmenin bizi ne kadar tükettiğini bir daha görün. Yaşamın çekici yanının ne olduğunu bir daha sorgulayın; bulamayacağını belki de!

Bulabileceğiniz tek şey ş e y l e r dir. Delicesine mutluluk arayanlar mutluluğu doğmadan öldürmüşlerdir.

Bizi tüketen şeylere başkaldırmak ve onlara hak ettikleri ilgilenmeme, rağbet göstermeme, kâle almama erdemini göstermek hepimizin boynunun borcudur. Bu borç bizim insan olmamızdan ileri geliyor. Sen, ben, o saçmalığı savunursak, yaygınlaşmasına ses çıkarmazsak giderek kötüleşen değerler anlayışımız sekteye uğrar.

Biz felsefeciler ideal olanlardan bahsettikçe delilik ve hayal aleminde yaşamakla suçlarız. Peki hayal olan nedir? İlüzyon hangisidir? Eğitim seviyesi giderek düşen, onbinlerce öğrencisinin sınavlarda "sıfır çektiği" Türkiye gerçeği mi, yoksa Ahu ve Meriç mi?

Bilincin olmadığı yerde yasakların devreye girmesi demokrasiye aykırı değildir. Demokrasi yasaklamayı yasaklamaz, rahatsız edilmeyi yasaklar.

Özgürlük, başıboşluk olmamalı değil mi? Yoksa ş e y l e ş i r i z !